

anlæg, som der har været Tale om i sidste Møde, idet jeg tror, at, saaledes som Forholdene nu en Gang ere, ville ingen af disse Baner faae nogen gennemgribende Betydning for Landets Forsvar maasse med Undtagelse af Svendborgbanen, nemlig under Forudsetning af, at Forsvarsplanen blev lagt paa en noget anden Maade, end vi have hørt fremstillet af den høit-agtede Forsvarsminister. Derimod kunde jeg ønske at sige et Par Ord om de her foreliggende Baner. Den første af dem er jo tænkt anlagt fra Frederiksfund til et Punkt paa den nordsjællandske Jernbane. Det er ganske sikkert, at det er den af Banerne, som er af mindst Interesse i militær Henseende; men det er paa den anden Side ligesaa sikkert, at skal den faae nogen Interesse i den Henseende, saa maa det Punkt paa Nordbanen, hvortil den skal knyttes, ligge Kjøbenhavn saa nær som muligt, og det har derfor kunnet glæde mig at høre den høitærede Minister udtale, at han selv var særdeles stemt for at lade Lyngby blive Tilknætningspunktet, og det er for mig omtrent det Samme, som om Banen gif lige til Kjøbenhavn. Hvad den anden Bane angaar, som tænkes ført fra Hillerød gennem Grib Skov til et Punkt Nord eller Nordvest for Skoven, har det gjort mig ondt at se, at Brændetransportens Interesser synes at skulle tvinge Banen temmelig meget mod Ost. I Forsvarets Interesser vilde det uopaatvieselig være det Allerhelbigste, om Banen blev ført ad Helsing, thi det kan ikke negtes, at det er netop den mellem Højsjøen og Kattegattet liggende nordvestlige Del af Sjælland, Halsnæs, der er aller-tarveligst stillet med Hensyn til de for militære Operationer nødvendige Troppetransporter. Det vil nemlig ikke være gjørligt at fjerne Tropper fra andre Punkter for at dække denne Del af Den eller let for disse at faae dem betimelig derhen i paakommende Tilfælde, med mindre Banen bliver ført over Helsing, hvortil jeg knytter den sikke Forventning, at den en Gang vil blive ført videre til Halsnæs og knyttes til et Havneanlæg der. Fra det militære Standpunkt tror jeg derfor, det er ønskeligt, at Banen bliver ført noget mere nordvest for Skoven, end der synes at være Stemning for. Med Hensyn til den sidste af de tre Baner, nemlig en Bane fra Nykjøbing paa Falster til et Punkt paa denne Øs Sydside, saa har den specielt for Forsvaret ikke meget at sige, idet dette neppe vil komme til at strække sig til Smaaøerne. Men medens enhver Forbindelse i den Retning har den Fordel at bringe os nærmere mod Syd, saa har den igjen den Ubegyelighed at bringe vore sydlige Naboer med samt deres Stridskræfter hurtigere Nord paa op til os, og jeg vil derfor henstille, om der ikke stulde være Anledning til, idet Banen jo knytter sig til et Havneanlæg, at søge at sikkre sig i Tide, at der ved denne Havn blev anlagt Forsvarsværter, som dog ikke vare større, end at de i paakommende Tilfælde kunde for-

hindre en uforberedt Afgang til samme. Det sidste Moment ligger jo i Dvrigt Forsvarsministeriet nærmest paa Hjerte, og jeg har ogsaa kun tilladt mig at fremhæve det, fordi det kunde faae Betydning i militær Henseende og derfor ikke bør lades ude af Betragtning ved Meddelelsen af Koncessionen.

Judenrigsministeren: Maa jeg blot udtale i Anledning af den ærede sidste Talers Bemærkning, at ingen Koncession bliver meddelt her i Landet, uden at der har været givet Krigsministeriet Leilighed til at udtale sig derom, og hvad navnlig en mulig Koncession paa Falsterbanen angaar, har den været Gjenstand for speciel Underjøgelse og Behandling i Krigsministeriet, der ikke har fundet Noget imod samme at erindre. Der er altsaa fra Indenrigsministeriets Side gjort Alt, hvad det ærede Medlem ønskede, idet der er taget Hensyn til, hvad man for Landets Forsvars Skyld maatte anse for rigtigt at se varetaget ved slige Leiligheder.

L. Larsen: Jeg ønsker kun at sige et Par Ord i Anledning af en Udtalelse af den høitærede Minister. Naar den høitærede Minister mente, at der kun var svag Udbygning til en Aktietegning i Oplandet Nord for Skoven, ved jeg vel, at det Forsøg, der er gjort i saa Henseende, ikke ret har villet lykkes, men jeg tror, at dette nærmest er begrundet i, at Helsing og Græsted begge have haft de samme Lov og det samme Saab om at skulle blive den Lykkelige. Derfor det imidlertid nu bliver endelig fastslaaet, hvilket af disse to Punkter der skal tages, tror jeg; dette vil fremme Aktietegningen; men om der ved denne vil blive tilveiebragt den fornødne Kapital, har jeg naturligvis ingen Mening om. Den Tanke, der blev fremsat af den ærede sidste Taler, nemlig at føre Banen til Helsing og derfra til Frederiksværk, tror jeg er noget upraktisk. Skulle vi ogsaa have Frederiksværk i Forbindelse med Hovedstaden, tror jeg, det maa ske ved en Bane fra Frederiksfund til Frederiksværk og derfra videre til Halsnæs. Jeg er imidlertid tilbøielig til at tro, at en Forlængelse af Græstedbanen op til en Havn ved Gilleleie vil give den helbigste Forbindelse med Sjælland. Skal der tages militære Hensyn i Betragtning ved Anlægget af en Bane til Frederiksværk og Halsnæs, tror jeg, som sagt, at disse Hensyn fyldstgjøres ligesaa meget ved en Bane fra Frederiksfund til Frederiksværk som ved en Bane fra Helsing og derfra videre.

Tvermoes: Jeg skal ikke videre gaa ind paa, hvorvidt de militære Hensyn ville blive bedret tilfredsstillende ved en Jernbane fra Frederiksfund til Frederiksværk end ved en Bane fra Helsing til Frederiksværk og derfra videre. Dette vilde let lede til en militær Diskussion, som det ikke vilde være ganske helbigt at indlade sig paa her.